

[Pradžia](#) > ... > [Šeimos Teisė Ir Paveldėjimas](#) > [Tėvų Pareigos: Vaiko Globa Ir Bendravimo Teisės](#) > [England and Wales](#)

Tėvų pareigos: vaiko globa ir bendravimo teisės

Anglija ir Velsas

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Ką iš tikrųjų reiškia teisinė sąvoka „tėvų atsakomybė“? Kokios yra asmens, turinčio tėvų atsakomybę, teisės ir pareigos?

Tėvų valdžia reiškia visas teises, pareigas, įgaliojimus, atsakomybę ir valdžią, kuriuos pagal įstatymus vaiko tėvai turi vaiko ir jo turto atžvilgiu. Tai reiškia bet kokias pareigas, kurias jie gali turėti vaikui (pavyzdžiui, pareigą išlaikyti), ir bet kokias teises, kurias vaiko mirties atveju jie gali turėti į vaiko turtą. Pagal Anglijos ir Velso teisę nenumatyta, kad tėvų valdžia apima sprendimus, su kuo vaikas turi gyventi, arba sprendimus, su kuo vaikas turi leisti laiką.

2 Kaip paprastai nustatoma, kam priklauso tėvų atsakomybė už vaiką?

Jei vaiko tėvai yra susituokę arba įregistravę civilinę partnerystę, tėvų valdžią turi ir motina, ir tėvas (arba moteris, kuri yra kita iš tėvų). Motinos visada turi tėvų valdžią, o nesusituokę tėvai arba moteris, kuri yra kita iš tėvų ir kuri nėra susituokusi su vaiko motina arba nėra su ja įregistravusi civilinės partnerystės, gali ją įgyti pagal susitarimą su motina, pagal teismo nutartį arba kartu su vaiko motina užregistruodami vaiko gimimą. Vaiko pamotė arba patėvis gali turėti tėvų valdžią pagal susitarimą su vienu iš vaiko tėvų arba tėvais, kurie turi tėvų valdžią, arba pagal teismo nutartį. Asmuo, turintis nutartį dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo ir bendravimo su vaiku, kurioje nustatyta, su kuo ir kada turėtų gyventi vaikas, tėvų valdžią turi nutarties galiojimo laikotarpiu, o kartais ir ilgiau. Priėmus nutartį dėl įvaikinimo tėvų valdžia perduodama neribotam laikui, išskyrus atvejus, kai nutartis panaikinama. Specialieji globėjai (žr. atsakymą į 3 klausimą) tėvų valdžią turi nutarties galiojimo laikotarpiu. Tėvų valdžią vaiko atžvilgiu turi vietos valdžios institucija, jei yra priimta nutartis dėl vaiko globos. Asmuo, turintis tėvų valdžią pagal 1996 m. Hagos konvencijos dėl vaikų apsaugos 16 straipsnį, tėvų valdžią išlaiko, kai vaikas tampa nuolatiniu Anglijos ir Velso gyventoju; tėvų valdžia vykdoma pagal Anglijos ir Velso teisę.

3 Ar gali būti tėvų atsakomybė paskirta kitam asmeniui, jeigu tėvai negali arba nenori vykdyti pareigų savo vaikams?

Jei tėvai negali rūpintis savo vaiku, teismas gali paskirti specialųjį globėją, kuris vykdys tėvų valdžią. Vienas iš tėvų, turintis tėvų valdžią, gali paskirti asmenį, kuris taps vaiko globėju vieno iš tėvų mirties atveju. Tėvų valdžia priklausys vietos valdžios institucijai (socialinės gerovės institucijai), jei ji prižiūri vaiką.

4 Jeigu tėvai nutraukia santuoką arba išsiskiria, kaip išsprendžiamas tėvų atsakomybės nustatymo ateityje klausimas?

Jei pora išsiskiria, tai neturi įtakos tėvų valdžiai, nepriklausomai nuo to, ar tėvai yra susituokę. Teismas gali

apriboti naudojimąsi tėvų valdžia, jei mano, kad tai reikalinga. Kai kuriais atvejais teismas gali visiškai panaikinti tėvų valdžią (tačiau negalima panaikinti susituokusių tėvų valdžios).

5 Jeigu tėvai sudaro sutartį dėl tėvų atsakomybės, kokių oficialių reikalavimų reikia laikytis, kad sutartis būtų teisiškai įpareigojanti?

Susitarimas turi būti sudarytas naudojant [susitarimo dėl tėvų valdžios](#) formą.

Teismų adresus galima rasti [Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnybos](#) interneto svetainėje. Kartu su forma pateikiamos pastabos su rekomendacijomis. Kadangi susitarimo sudarymas turi didelės įtakos abiejų tėvų teisei padėčiai, prieš pildant formą jiems rekomenduojama kreiptis teisinės konsultacijos. Reikiamoje Anglijos ir Velso vietoje dirbančio solisitoriaus vardą, pavardę ir adresą galima gauti naudojantis Teisininkų draugijos solisitoriaus paieškos paslauga (00 44 (0)20 7242 1222) arba iš:

- savo vietos šeimos bylų teismo;
- [Piliečių konsultavimo biuro](#);
- Teisės centro;
- vietos bibliotekos.

Kai kuriais atvejais jie taip pat gali gauti teisinę pagalbą.

Tėvai turi pateikti tapatybę patvirtinančius dokumentus, o tėvų parašus turi paliudyti įgaliotas teismo pareigūnas. Motina į teismą turi pasiimti įrodymus, patvirtinančius, kad ji yra vaiko motina, taigi, reikalinga viso vaiko gimimo liudijimo kopija. Ji taip pat turi turėti tapatybę patvirtinantį dokumentą, kuriame būtų nuotrauka ir parašas (pavyzdžiui, kortelę su nuotrauka, oficialų leidimą arba pasą). Tėvas turi turėti tapatybę patvirtinantį dokumentą, kuriame būtų nuotrauka ir parašas (pavyzdžiui, kortelę su nuotrauka, oficialų leidimą arba pasą).

Kai forma pasirašoma ir paliudijama, padaromos dvi kopijos. Susitarimo formos originalą ir kopijas galima pateikti arba išsiųsti

Centriniam šeimos bylų teismui,
First Avenue House,
42-49 High Holborn,
Londonas WC1V 6NP.

Centrinis šeimos bylų teismas susitarimą užregistruos ir pasiliks jo originalą. Ant kopijų bus uždėti antspaudai ir jos bus išsiųstos kiekvienam iš tėvų susitarime nurodytais adresais. Susitarimas įsigalios tik po to, kai jis bus gautas ir užregistruotas Centriniam šeimos bylų teisme. Už susitarimo dėl tėvų valdžios registravimą mokėti nereikia. Jei norima sudaryti susitarimą daugiau nei dėl vieno vaiko, dėl kiekvieno vaiko reikia užpildyti atskirą formą.

6 Jeigu tėvai negali susitarti dėl tėvų atsakomybės, kokios alternatyvios priemonės padeda šį konfliktą išspręsti nesikreipiant į teismą?

Tėvai gali naudotis tarpininkavimo paslaugomis, kurios gali padėti sudaryti tinkamą susitarimą dėl būsimo vaiko priežiūros. Bet kokį sudarytą susitarimą reikia užregistruoti teisme. Registracija reikalinga susitarimui patvirtinti ir tam, kad susitarimas taptų vykdytinu.

Daugiau informacijos apie šeimos taikinamąjį tarpininkavimą galima rasti [Teisingumo ministerijos](#) svetainėje.

7 Jeigu tėvai kreipiasi į teismą, kokius su vaiku susijusius klausimus gali išspręsti teisėjas?

Teisėjas gali nuspręsti, su kuo ir kada turi gyventi vaikas. Teisėjas taip pat gali nuspręsti, su kuo ir kada vaikas leis laiką arba bendraus. Tėvai skatinami sudaryti susitarimą dėl bendravimo. Jei tėvams nepavyksta susitarti, teismai nepriims sprendimų dėl vaikų išlaikymo išmokų, nes šį klausimą sprendžia [Vaikų išlaikymo tarnyba](#). Tėvai paprastai susitaria, kokią mokyklą lankys vaikas; jei tėvams nepavyksta susitarti, šį klausimą gali išspręsti

teisėjas, priimdamas nutartį dėl konkretaus klausimo. Vaikas išlaiko savo vardą ir pavardę, išskyrus atvejus, kai teismas nurodo kitaip. Teismas gali neleisti asmeniui naudotis tėvų valdžios dalimi, priimdamas nutartį dėl draudžiamų veiksmų. Teismas taip pat gali priimti sprendimą dėl išsivežimo iš jurisdikcijos visam laikui ir pavardės pakeitimo (žr. 8 klausimą).

8 Jeigu teismas nusprendžia, kad vaiko globa turi priklausyti tik vienam iš tėvų, ar tai reiškia, kad jis gali visus su vaiku susijusius klausimus spręsti nepasitaręs su antruoju iš tėvų?

Teismas tikisi, kad tėvai kartu priims sprendimus sudarydami susitarimą. Jei abu tėvai turi tėvų valdžią, vienas iš tėvų, turintis nutartį dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo ir bendravimo su vaiku, kurioje nustatyta, su kuo turi gyventi vaikas, turi turėti kito iš tėvų, su kuriuo vaikas negyvena (ir bet kurio kito asmens, turinčio tėvų valdžią), sutikimą visam laikui išsivežti vaiką iš Jungtinės Karalystės arba teismo leidimą. Vienas iš tėvų, su kuriuo pagal nutartį gyvena vaikas, gali persikelti į kitą vietą jurisdikcijos ribose (Anglijoje ir Velse). Norint pakeisti vaiko pavardę reikalingas visų asmenų, turinčių tėvų valdžią, sutikimas arba teismo leidimas.

9 Jeigu teismas nusprendžia, kad vaiko globa priklauso abiem tėvams, ką tai iš tikrųjų reiškia?

Vaiko gyvenamoji vieta bus su abiem tėvais. Vaikas dalį laiko praleis su kiekvienu iš tėvų, kaip nurodyta teismo. Tai gali turėti praktinį poveikį mokėtinai vaiko išlaikymo sumai.

10 Į kokį teismą reikia kreiptis, jeigu norima pateikti pareiškimą dėl tėvų atsakomybės? Kokių oficialių reikalavimų reikia laikytis ir kokie dokumentai turi būti pridedami prie pareiškimo?

Prašymą galima pateikti šeimos bylų teismui pagal [1989 m. Vaikų apsaugos įstatymo](#) 4 straipsnį. Teismo kontaktinius duomenis galima rasti [Jos Didenybės teismų ir specializuotų teismų tarnybos](#) svetainėje. Toje svetainėje taip pat pateikiama [prašymo forma](#). Prašymo formos kopiją reikia išsiųsti kiekvienam asmeniui, turinčiam tėvų valdžią. Dokumentus galima pateikti vėliau, atsižvelgiant į teismo nurodymus.

11 Kokia tvarka yra taikoma šiais atvejais? Ar galima pasinaudoti pagreitinto proceso tvarka?

Procedūra aprašyta pirmiau. Tėvų valdžios įgijimo skubos tvarka procedūrų nenumatyta.

12 Ar galima gauti teisinę pagalbą bylinėjimosi išlaidoms padengti?

Teisinę pagalbą galima gauti tik tuo atveju, jei pateikiami įrodymai apie smurtą šeimoje.

13 Ar galima apskųsti teismo sprendimą dėl tėvų atsakomybės?

Taip. Apylinkės teismo teisėjo lygio teisėjo sprendimus galima apskųsti apygardos teismo teisėjo lygio teisėjui. Aukštojo teismo apygardos teisėjo sprendimai skundžiami Aukštojo teismo lygio teisėjui.

14 Tam tikrais atvejais, kad būtų įvykdytas sprendimas dėl tėvų atsakomybės, gali prireikti kreiptis į teismą. Į kokį teismą reikia kreiptis ir kokia tvarka yra taikoma?

Tėvų valdžia yra teisė, todėl jos savaimė vykdyti negalima. Jei tėvų valdžia nevykdoma, šeimos bylų teismui galima pateikti prašymą išspręsti konkretų ginčijamą klausimą, pavyzdžiui, klausimą dėl prievolės išlaikyti vaiką. Teismų adresus galima rasti [čia](#).

15 Ką reikia padaryti, kad kitos valstybės narės teismo priimtas sprendimas dėl tėvų atsakomybės būtų pripažintas ir vykdomas šioje valstybėje narėje?

Jei norite, kad pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2001/2003 (Reglamentas „Briuselis IIa“) būtų vykdomas kitoje valstybėje narėje priimtas sprendimas dėl teisės bendrauti arba sprendimas pagal 11 straipsnio 8 dalį, iš tą sprendimą priėmusio teismo turite gauti pagal reglamentą reikalingą pažymėjimą ir kreiptis į Pagrindinį registrą (Centrinio šeimos bylų teismo adresu) dėl sprendimo pripažinimo ar vykdymo. Dėl kitų sprendimų registracijos, pripažinimo ar nepripažinimo reikia kreiptis į Pagrindinį registrą.

16 Į kurį šios valstybės narės teismą reikia kreiptis norint užginčyti kitos valstybės narės teismo sprendimo dėl tėvų atsakomybės pripažinimą? Kokios procedūros taikomos tokiais atvejais?

Turite ginčyti sprendimo priėmimą pirminės kompetencijos teisme prieš teismui priimant sprendimą. Jei numatyta tos valstybės narės teisėje, kiekvienas byla suinteresuotas asmuo turi būti informuotas apie tai, kad teismas nagrinėja prašymą priimti sprendimą. Tos valstybės narės teisėje bus nurodyta, kokių veiksmų galite imtis, jei nesutinkate, kad būtų priimtas sprendimas.

17 Kokios šalies teisę taiko teismas procese dėl tėvų atsakomybės, jei vaikas ar bylos šalys negyvena šioje valstybėje narėje arba yra skirtingų šalių piliečiai?

Bylą reikia pradėti jurisdikcijos, kurioje yra vaiko įprastinė gyvenamoji vieta, teisme.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

■ Paskutinis naujinimas: 10/08/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismo tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.